

Dissertatio juridica inauguralis de munere graphiarii

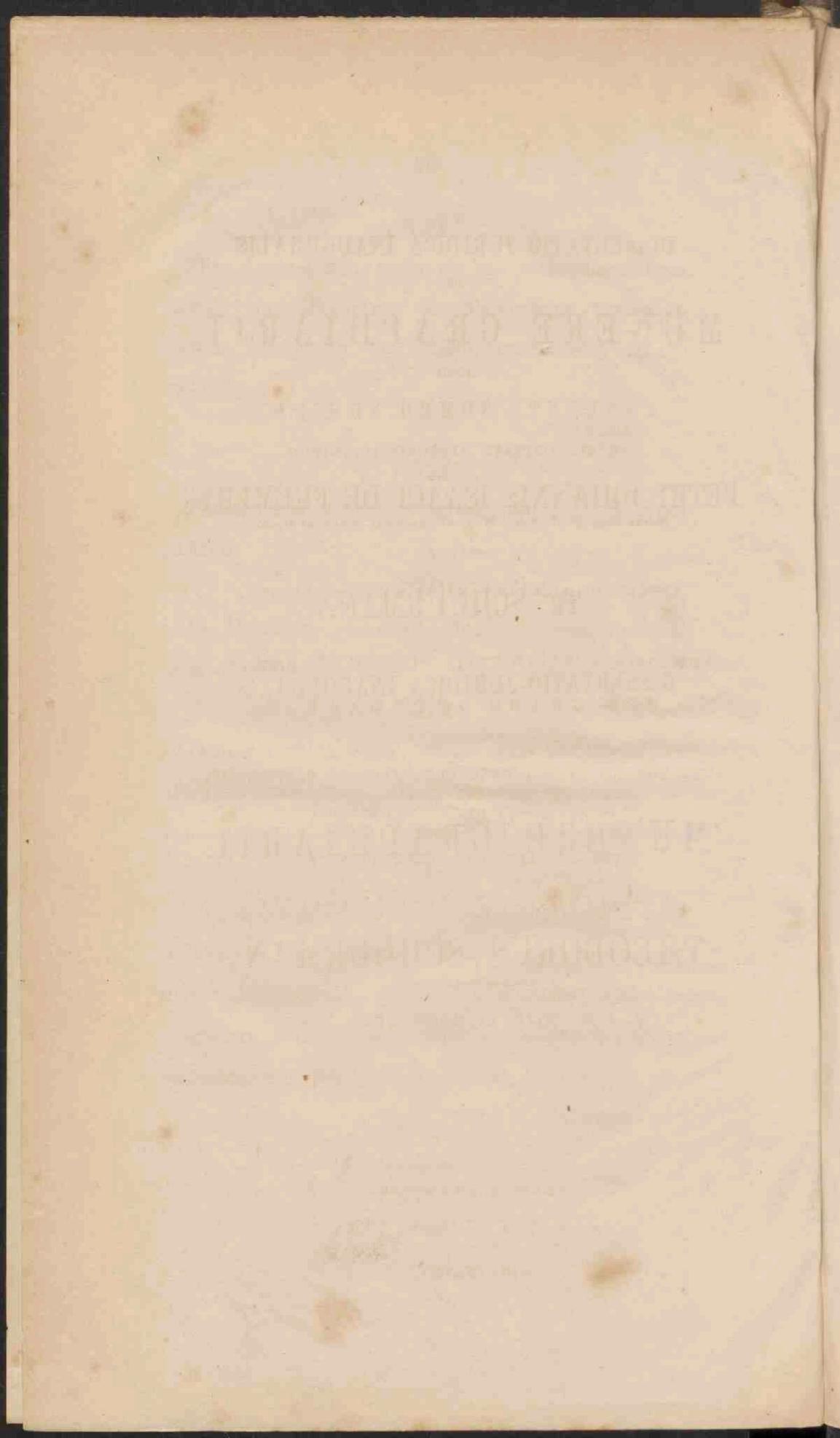
<https://hdl.handle.net/1874/322802>

TH. SCHUURMAN.

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS

DE

MUNERE GRAPHIARII.

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS
 DE
MUNERE GRAPHIARII,
 QUOD
 ANNUENTE SUMMO NUMINE,
 EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI
PETRI JOHANNIS ISAÄCI DE FREMERY,
Math. Mag. Phil. Nat., Med. et art. obst. Doct. et Prof.
 NEC NON
 AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU,
 ET
 NOBILISSIMAE FACULTATIS JURIDICAE DECRETO,
PRO GRADU DOCTORATUS
 SUMMISQUE IN
 JURE ROMANO ET HODIERNO HONORIBUS AC PRIVILEGIIS,
 IN ACADEMIA RHENO-TRAJECTINA
 RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS,
 ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT
THEODORUS SCHUURMAN,
Rheno-Trajectinus.

A. D. I M. JULII, A. MDCCXLVIII, HORA I.

TRAJECTI AD RHENUM.

APUD W. C. J. BOLLAAN.

MDCCXLVIII.

запишут виновных

Ильину да и Ильину

Богданову да Богданову

и приложат к ним

штраф по Гражданскому праву

или же взыскать с них штрафа в размере

одного рубля

и вынести приговор, а также взыскать

штраф в размере пяти рублей, а также взыскать

штраф в размере пяти рублей, а также взыскать

штраф в размере

одного рубля, а также взыскать

штраф в размере пяти рублей, а также взыскать

PARENTIBUS
OPTIMIS, CARISSIMIS.

SACRUM.

Je suis loin de croire mon ouvrage parfait.

HOLTIUS.

INTRODUCTIO.

Quamquam in civitate bene ordinata sine
ulla controversia omnium primum requiri-
tur, ut leges adsint, quae caveant ne alteri
ab altero afferatur injuria, quaeque singu-
lorum civium utilitates ac negotia regant,
tamen ne ordo in hac civitate turbetur, ne-
cessario magistratibus opus erit, quibus hoc
unice injunctum est, ut videant ne leges a
malevolis violentur. Hi magistratus sunt
judices.

Verum quo magis abundat civitas incolis,
quoque magis mercaturà floret et populus
humanitate excolitur atque ut ita dicam

aliis antecellit, eo frequentior civium inter se consuetudo est, eo crebrius unius commoda commodis alterius repugnant, unde controversiae oriantur, necesse est. Has lites cognoscere atque dijudicare est gravissimum judicium munus, quod summam curam diligentiamque requirit. Ut autem judicium latae sententiae omni tempore ab unoquoque evolvi possint, iis adjuncti sunt magistratus minores (vel ministri) eum potissimum in finem, ut ea, quae in judicio acta sunt, scripto consignent, sententiarumque exemplaria, si a litigantibus petantur tradi iis carent.

De his magistratibus judicium ministris, quibus Graphiariis nomen est (a Graeco vocabulo *γράφω* scribo) mihi Academiae valedicturo specimen conscribere propositum est. Quod argumentum, quamvis minus ad severiorem juris disciplinam pertinere videatur, eam ob causam maxime mihi placuit, quod

per octo fere annos continuos, in hujus urbis Graphejo versatus fui.

Antequam autem ipsum argumentum agrediar, ad vos, qui mihi meisque studiis optimos praebuistis fautores convertere et pio grati animi officio satisfacere, mihi liceat.

Horum autem recordans, qui possit, quin primo loco Te nominem, Optime Pater! totius meae vitae consiliarium certissimum, quo duce, quod bonum mihi et salutare, utile et necessarium fuit, nescius saepe adeoque invitus consecutus sum. Quae Tibi debedo nullis meis verbis unquam exprimi posse, plenissime mihi persuasum est. D. O. M. precor, ut senescentem Tuam, Carissime Pater! vitam per multos adhuc annos servet incolumem, et hoc saltem Tibi pro tot tantisque in meam salutem impensis laboribus contingat, ut Te non frustra navasse operam, neque inanes filio dedisse admonitiones, plenissime convincaris.

Erga Vos quoque gratum testor animum
 Viri Doctissimi J. J. v. d. Kloes et M. A.
 de Jongh; vestra disciplina utilissima et
 suavissima, antequam in Academiam profi-
 ciscerer, me privatim fruitum esse adhuc
 laetor. Vos me primi literas humaniores fe-
 cistis notas atque amabiles, strenueque meos
 in iis progressus cordi habuistis. Vobis per-
 suadeatis discipulum vestrum numquam be-
 neficiorum vestrorum immemorem futurum.

Gratus hance arripio causam, vobis om-
 nibus ut gratias agam, Clarissimi Praecepto-
 res! pro tot tantisque benevolentiae huma-
 nitatisqne signis, quibus me discentem one-
 rare voluistis.

Officio pio et dulci fungor, Clarissime
 Vreede, quum palam agnoscam me Tibi,
 Promotor Aestumatissime! imprimis permulta
 debere. Memoriam benevolentiae tuae sem-
 per tenebo et non dubito quin magis magis-
 que te colam atque diligam.

Restat denique triste officium Vobis valedicendi, Amici integerrimi, quos in alma hac Musarum sede habui, imprimis quibus cum in sodalitio, cui symbolum *Simplex Sigillum Veri*, studiis incumbui. Vestram amicitiam, quam summo pretio semper habui, me nusquam minori in posterum habiturum, ubicunque nos disjiciant fata, persuasum Vobis sit. Vivite felices et memor res mei !

Il y a dans le simple plaisir de penser, d'enrichir ses méditations par la connaissance des idées des autres, une sorte de satisfaction intime qui tient à la fois au besoin d'agir et de se perfectionner.

Mme la Baronne DE STAËL.

C A P U T I.

GRAVIARIORUM HISTORIA, EORUMQUE
VARIIS TEMPORIBUS, CONDITIO.

Graphiarii nomen quamquam Romanis in-
cognitum fuit, inveniuntur tamen apud eos
judiciorum ministri qui dicebantur *scribae*,
logographi, *holographi*, vel *actuarii*¹⁾), qui-
bus eadem fere, quae postea Grapheariis,
munera mandata erant, unde manifesto pa-
tet naturam atque finem ipsius muneris Ro-
manis haud ignota fuisse²⁾.

¹⁾ Cf. Suetonius in Julio, c. 55.

²⁾ Cf. Sigonius de antiquo jure populi Romani. I.
2. c. 9.

Hi quidem ut patet ex auctoribus classicis, inter dicendum oratorum et patronorum actiones excipiebant; omnia, quae in senatu acta erant, perscribebant, et senatus scrinia adservabant, unde seribarum *regesta* laudat Vopiscus in Probo cap. 2.

Sic et in provinciis scribae aderant, qui Praesidum acta notis exciperent, uti testatur Modestinus l. XXXIII ff. *ex quibus causis majores.*

Ita etiam hodie Graphiarii in eo potissimum consistit munus, ut quae in judicio fiant, diligenter notet, ita ut si forte dubium oriatur, verum inde possit elici. Hinc Cassiodorus l. 12. varior. cap. 21 »scribarum» inquit »officium securitas esse solet cunctorum; quoniam jus omnium ejus sollicitudine custoditur: alios enim depopulatur invidia: alios nudat furtiva surreptio: nonnullis negligentia perit, quod diligens auctor acquirit. Sed de publico robus-

» tissime reparatur, quidquid a privatis amit.
 » titur."

Hinc non minor integritas et probitas in scriba requiritur, quam in ipso judice, quia summa honestas in iis necessaria est, quorum scripta fidem publicam mereantur (1).

Praeterea vero Romae singulis magistratibus *apparebant*, iisque aliquando juris imperitis, jus suggerebant, unde Cicero, in libro *de Legibus* tertio, cap. 20. § 48: »Animadverto,* quosque in magistratibus ignorantia ratione juris sui tantum sapere, quantum apparitores velint." — Quod ipsum de scribis dictum esse docet Plutarchus, ubi scribarum arrogantiam a Catone minore fractam, ac repressam fuisse narrat, hisce ver-

* Vid. Dupin Manuel des étudiants en droit et des jeunes avocats, pag. 225 de *Officio Judicis*, e Baconis Sermonibus excerptum : ubi dicit. »Contra, scriba antiquus, in ante actis curiarum peritus, in actis ipsius concipiendis cautus, et in negotiis curiae solers, digitus est curiae egregius; et saepe judici ipsi viam monstrat."

bis : » Cato cum quaesturam iniisset, ministros et scribas coercuit, qui publicas tabulas, legesque tractantes, cum adolescentes nacti essent, quibus magistratibus apparerent, quod iis propter inscientiam magistris egerent, potestate non cedebant, sed ipsi erant magistratus. Eos vero Cato apparitorum loco, ut erant, tractavit, cum alios fraudis alios inscitiae insimularet”¹⁾.

Cum autem eorum numerus sensim sensimque auctus esset, factum est, ut in certas decurias describerentur praetoriorum, quaestoriorum, aedilitiorum, prouti a siugulis magistratibus lecti essent, ita tamen, ut aliquando decuria pretio etiam emeretur²⁾.

¹⁾ Cf. Siganus, o. l. lib. 2. c. 9.

²⁾ Cicero in Verrem act. II. 1. 9. cap. 9. » ad hos me scribas revoca, si placet; noli hos colligere, qui nummulis corrogatis de nepotum donis ac de scenicorum corollariis cum decuriam emerunt, ex primo ordine explosorum in secundum ordinem civitatis se venisse dicunt.”

Scribarum vero munus Romae non vide-
tur grave atque honeratum fuisse, quam-
quam Cicero hunc ordinem praepositum
esse industriae et dignitati dicit ¹⁾ quod
patet ex Cornelio Nepote in Vita Eume-
nis Cap. I. ubi Gracorum hac in re morem
cum Romanis confert, ita scribens : » Nam
» apud nos revera, sicut sunt, Mercenarii
» scribae existimantur, at apud illos contra-
» rio nemo ad id officium admittitur, nisi
» honesto loco, et fide et industria cognita,
» quod necesse est omnium consiliorum eum
» esse participem.”

Manifestum hoc etiam est e loco Gel-
lii ²⁾ ubi Piso narrat, Cn. Flavium pro-
tribu aedilem curulem renuntiatum, aedilem
qui comitia habebat accipere negasse, neque
sibi placere (sunt verba aedilis) qui scriptum

¹⁾ In Verrem, 1.1.

²⁾ Noctes Atticae. Lib. VI. cap. 9.

faceret, eum aedilem fieri; Flavium itaque scriptu sese abdicasse et aedilem curulem esse factum.

Causa cur apud Romanos scribae non magni habitu fuerint, haec videtur fuisse, quod antiquitus, ut sumtus lites impendendi, quoad ejus fieri posset minuerentur, munere hoc semper servi publici fungerentur.

Quod institutum mansit usque ad Arcadii et Honorii tempora, qui imperatores per legem unicam *de Scribis et Holographis*¹⁾, curarunt ut in posterum liberi homines hoc munus obirent; a quo inde tempore, scilicet circa saeculi IV finem, sensim paulatimque honore et auctoritate creverunt.

Vetus auctor Gallicus Jean Papon vero in Opere *Secrèts du troisieme et dernier Notaire*. lib. I. pag. 4, parvam attribuit honorem, quo scribae Romae fuerint, magno

¹⁾) In Codice Theodosiano.

numero eorum, qui hoc munus exercebant,
unde ita concludit, in pag. 6 : » Tout ainsi
» de la dignité et charge du secrétaire, que
» nous devons prendre selon qu'elle est et
» a été de tous temps instituée, dressée, et
» entretenue par les anciens, savoir haute
» excellente, et approchant de majesté, sans
» avoir esgard à ceux qui en ont indigne-
» ment abusé, comme Cornelius et autres
» plusieurs susdits.”

Ab his autem *Scribis* bene distinguendi
sunt *Librarii*, qui saepius cum iis confundi-
solent¹). Horum officium unice constabat
in *transcribendo*²); erantque ex quo vel
nullo potius honore, atque insuper scribis
subjecti, quod cum aliunde, tum etiam inde
probatur, quod secundum legem I. Codicis
Theodosiani de *decuriis urbis Romae*, in

¹) Raepsaet, Analyse historique et critique. L. VI.
chap. 10 § 406 sqq. Oeuvres tom. V. p. 283.

²) Vid. l. 92 ff. de R. J.

principe vel judice reliquarum quae erant decuriarum, ideoque etiam in principe decuriae scribarnm, requirebatur litterarum studium et eloquentia, quia scilicet scribae non tantum acta concipiebant, sed interdum etiam sententiam ferre debebant, quum eadem lege librarii nominatim hoc jure excluduntur, ad quorum quippe officium nihil nisi scribendo exercita manus desiderabatur ¹⁾).

Gallo Francorum lingua merito inde *Scribae* nominantur : *les Greffiers des magistrats*, quum Librarii audiant *les clercs du Greffe* vel *expeditionnaires*.

Sub primis Franco-Gallorum regibus, in Graphiariis nominandis observabatur mos, ab Imperatoribus Honorio et Arcadio in his magistratibus creandis introductus ²⁾ , ut

¹⁾ Cf. omnia Gothofred. in Comment. ad tit. Codicis. Theodosiani laud.

²⁾ Vid. lex unica. *de Scrib. et Holographis*. in Cod. Theod.

scilicet non nisi liberi homines ad id munus admitterentur. Sub tertia tamen horum regum gente, judices privatos scribas sub nomine *Clericorum*¹⁾ adhibebant Graphiarios.

Nimirum hoc munus, pro arbitrio concedebant illis quibus vellent gratificari, interdum tanquam laboris praemium, sed hac facultate adeo turpiter abusi sunt, ut hoc ministerium rursus in contemptum abiret²⁾.

Tandem decreto anni 1302 Philippus Pulcher huic abusui mederi conatus est ;
 » il se réserva et à ses successeurs Rois
 » d'en ordonner, comme il le jugerait à
 » propos, attendu que c'était un droit royal"
 quod decretum a Philippo Longo confirmatum et ampleatum est constitutione anni

¹⁾ Unde Graphea *Clergies* dicta sunt.

²⁾ Merlin, *Repertoire*, in voce Greffier N°. 1.

Carré *Les lois de l'organisation et de la compétence des Juridictions civiles*. tom. II. pag. 20.

De Ferrière *Dictionnaire de droit et de pratique etc.* in voce Greffier.

1319 cujus verba haec sunt. » Et est à
 » entêdre que les sceaux et écritures sont
 » de notre propre domaine.”

Posterioribus temporibus Graphiarii Offi-
 cium uti alia munera Judicialia, vi decreti
 (et est à entêdre que les sceaux et escritu-
 res seront vendus doresnavant par enchères
 à bonnes gens et convenables¹), locari
 et venum dari solebat, donec Francicus I.
 Graphiarios anno 1521 officiales publicos
 declaravit²). Hi brevi et ipsi suos adhi-
 bebant clericos, qui in muneris sui exerci-

¹) Pasquier en ses Recherches de la France liv. IV.
 chap. XII.

²) Cf. Jourdan, Decrusy et Isambert, *Recueil General des Anciennes Lois Françaises* tom. 2 pag. 795,
 (N°. 380. Ordonnance portant création de notaires dans
 les domaines du Roi, avec défense aux juges de se ser-
 vir de leurs clercs et Greffiers).

Idem. tom. 12 pag. 189 (N°. 34 Déclaration portant
 institution, à prix d'argent, d'offices de Greffiers, gardes
 des sceaux et minutes des bailliages, prévôts et autres
 jurisdictions royales, à la charge par ceux qui en seront
 pourvus, de faire les registres et de les garder).

tio opem ferrent ¹⁾). Inde sine dubio institutio graphiariorum secundae classis (commis greffiers), qui etiamnum Graphiario subjecti eadem obeunt munera ²⁾.

Simon van Leeuwen in opere, cui titulus est Roomsch Hollands Regt lib. V. parte 1 § 5 affirmat, unumquodque patriae nostrae tribunal etiam scribam juratum habere qui Graphiarius vel Secretarius nominabatur ³⁾. Eorum tamen munus adeo antiquum non videtur fuisse; vid. Costuymen in Zuid-Holland pag. 449 ubi legimus » dat » men van ouds niet en wist te spreken van » den Secretarissen of Klerken, maar alle

¹⁾ Carré, l. l.

²⁾ Vid. art. 92 leg. 27 Ventôse an. VIII. Decreti imperialis 13 Aout 1810, art. 24. et Code d'organisation et de competence art. 118.

³⁾ Cf. omnino Batavia Illustrata, ejusdem auctoris, pag. 1474—1479, ubi inveniuntur nomina Graphiariorum primae et secundae classis, atque Secretariorum, qui inde ab anno 1438 usque ad annum 1684 Curiae Holl., Zeel. et Fris. adjuncti fuerunt.

» saken bij den Schout met sijn Schepenen,
 » in den Naam van den Grave *de plano*
 » wierden afgedaan.”

Alia etiam aliis temporibus Graphiariis
 concessa sunt jura, quae omnia hic memo-
 rare nihil attinet.

Satis sit significasse, quales antiquitus
 fuerint Graphiarii, quum die 7 mensis Sep-
 tembris anni 1790 omnia vetera tribunalia
 in Francia abrogata sunt.

Lex 24 Augusti ejusdem anni de re judi-
 ciali ordinanda, tit. 9 continebat art. 1. » Les
 » Greffiers des tribunaux de district seront
 » nommés au scrutin et à la majorité abso-
 » lue des voix par les juges qui leur déli-
 » vreront une commission et recevront leur
 » serment; ils ne pourront être parents ni
 » alliés au troisième degré des juges qui les
 » recevront.”

Art. 2. » Il y aura en chaque tribunal
 » un Greffier agé au moins de vingt cinq

» ans, lequel sera tenu de présenter aux
 » juges, et de faire admettre au serment,
 » un ou plusieurs commis Greffiers, égale-
 » ment agés au moins de 25 ans, en nom-
 » bre suffisant pour le remplacer en cas
 » d'empêchement légitime, desquels il ser-
 » ra responsable.

» Art. 4. Les Greffiers seront nommés
 » à vie, et ne pourront être destitués que
 » pour cause de prévarication jugée." At-
 que hic ordo rerum tamdiu mansit, dum tri-
 bunalia districtuum sive pagorum aderant.
 Quum vero lex Imperii, diei 5 mensis Frue-
 tidor anni III pro tribunalibus districtuum
 institueret tribunalia civilia provincialia (de
 département), lex diei 19 mensis vendemi-
 aire anni IV constituit haec. art. 24 » le
 » Greffier de chaque tribunal de paix, de
 » commerce et correctionnel, et de chaque
 » tribunal civil, sera nommé révocable par le
 » tribunal pour lequel il aurait été institué.

» Art. 26. Tout Greffier, d'un autre tribunal que celui de paix présentera aux juges, pour le faire instituer, un Commis Greffier; dans les tribunaux divisés en plusieurs sections, il en présentera un pour chacune desdites sections."

Praecepta hac in re eadem valebant pro curia Cassationis, quae pro tribunalibus districtuum et pro tribunalibus civilibus provincialibus. Non eadem ratio obtinuit in Curis Justitiae Criminalis. Secundum legem diei 19 Maji 1791 instauratam lege diei 16 Septembris sequentis part. 2 tit. 2. art. 5. harum Curiarum Graphiarii perpetii ad vitam eligebantur a populo (par les assemblées électorales de département).

Decreto autem diei 5 fructidor anni III populus retinuit quidem jus eos eligendi, non vero definitum temporis spatium est, per quod eo munere electi fnngerentur.

Lex diei 21 Nivose anni VI huic rei con-

suluit, statuens ut Graphiarii tribunalium criminalium, legerentur in quatuor annorum spatum, ita tamen ut hoc spatio elapso de-nuo legi possent.

Quod attinet ad Graphiarios tribunalium inferiorum, lex quam supra laudavimus, 24 Aug. 1790 statuit, ut quisque judex pacis (juge de paix) Graphiarium nominaret, ejusque jusjurandum acciperet, ita tamen ut nullam haberet potestatem eum a munere movendi. Lex diei 23 Floveal, anni II rurus judicibus pacis facultatem ademit, suos constituendi Graphiarios eamque tribuit Conciliis Generalibus districtuum. Quam potestatem mox lex diei 21 Fructidor anni III sus-tulet et judicibus pacis restituit. Ita quoque lex diei 28 Frimaire anni V reddidit ju-dicibus inferioribus, jus Graphiarios consti-tuendi, eosque a munere removendi.

Tandem autem lex diei 27 Ventôse anni VIII constituit normam generalem, quae in om-

nibus tribunalibus observaretur; art. 92 habebat. » Les Greffiers de tous les tribunaux seront nommés par le premier Consul, qui pourra les révoquer à volonté.”

Et haec quidem per plures annos valuerunt, donec in Francia res judicialis aliis fundamentis subnixa, denuo ordinata est et omnibus tribunalibus et Judiciis Graphiarri adjuncti sunt¹⁾ quae leges et decreta, apud nos quidem abrogata sunt, sed tamen adhibita in constitutione legum 18 Aprilis 1827 et 28 Aprilis 1835; de quibus, imprimis quod attinet ad Graphiarios qui *tribunalibus primae instantiae* adscripti sunt, in sequentibus paucis disseremus.

¹⁾ Leges, quae imprimis huc pertinent, sunt decretum diei 30 Martii 1808; lex diei 20 Aprilis 1810, et decreta diei 6 Julii et 18 Augusti 1810.

C A P U T II.

DE GRAPHIARIORUM CONSTITUTIONE ET DE
IIS QUAE REQUIRUNTUR IN ILLIS, QUI
HOC MUNERE FUNGI VELINT.

Graphiarii eorumque substituti in tribunibus primae instantiae (arrondissement), quorum numerus pro variis locis varius est, instituuntur a rege, qui eos pro lubitu dimittere potest ¹⁾.

Jure autem Francico, graphiarii ipsi tribunali commendabant et ad jusjurandum praestandum offerebant Clericos (commis

¹⁾ Vid. art. 51 der Wet op de Regterl. Organisatie.

Greffiers), quibus in munere fungendo uti vellent, quibusque salarium ipsi suis sumtibus praebere debebant¹⁾, uti etiam apud nos, ipsi scribis suis salario praestant.

Quaestio autem, quae in Francia fuit agitata, num ideo Graphiarii habendi essent *agens du Gouvernement*, qui secundum articulum 75 legis Imperii diei 22 Frimaire anni VIII, propter delecta ab iis in munere obeundo commissa, in judicio conveniri non possunt, nisi veniâ a consilio status imperatâ, et cui negandum fuit responsum, apud nos lata lege fundamentali, amplius moveri non potest.

Ipse Rex Guilielmus I decreto diei 4 Februarii 1816.²⁾ declaravit: » Dat het beginsel » der Fransche Wetgeving, volgens hetwelk » de administrative beambten ter zake van

¹⁾ Art. 15 et 16 legis diei 21, mensis Ventôse anni VIII, art. 24 decreti imperialis diei 18 Augusti 1810.

²⁾ Staatsblad 1816. N°. XI.

» misdrijven in hunne betrekkingen niet
 » mogten worden vervolgd, dan uit krachte
 » eener decisie van den Staatsraad of andere
 » publieke autoriteiten, door en sedert de
 » aanneming der grondwet opgehouden heeft
 » toepasselijk of verbindend te zijn."

Sed ut revertatur unde reflexit oratio,
 Graphiarii curiarum provincialium et sena-
 tus supremi pro vita nominantur ¹⁾.

Sic etiam Graphiarii judicis inferioris
 (kantonregter) secundum articulum 37 legis
 de judiciis ordinandis a rege eliguntur in
 quinque tantum annorum spatium, quo ta-
 men spatio elapso confirmari possunt.

Quamquam vero rex solus habet nomi-
 nandi et revocandi potestatem, inde effi-
 ciendum non est graphiarios a tribunali mitti
 non posse, si haec ignominiosa destitutio

¹⁾ Art. 84, 11, 12 et 13 der Wet op de Regterlijke Organisatie.

tamquam poena lege sit praescripta ¹⁾; ut si verbi causa juris graphei (griffieregt) nomine justo majorem ab aliquo exegerint pecuniae Summam ²⁾.

Differunt enim inter se omnino *destitutio* et *revocatio*. Haec non nisi ab eo imperari potuit, cui eos eligendi jus est; illa cum sit consecutio poenae delicto cuidam statutae, ab iis judicibus pronunciari debet qui de delicto ipso cognoscunt ³⁾.

Graphiarii sicuti eorum substituti collegii sive curiae sive tribunalis cui adjuncti sunt, partem efficiunt. Quod ad graphiarios judicis inferioris, nihil in lege nostra de eorum aetate constitutum legimus; quae res aliter se habet cum graphiariis tribunalis primae instantiae. In ea enim lege scriptum vide-

¹⁾ Cf. de Pinto Handleiding tot de Wet op de Regt. Org. 2^e gedeelte. pag. 64—66 in § 20 en 21.

²⁾ Cf. art. 23 legis dici 21 Ventôse anni VII.

³⁾ Merlin *repertoire* in voce N°. 14.

mus, eos ornatos esse debere titulo juris doctoris in aliqua nostrarum academiarum delato, et annum implevisse 25. Substituti autem eodem gradu muniti esse debent et annum 23 attigisse ¹⁾).

In graphiariis curiae provincialis requiritur ut quinque jam annis ante, gradum doctoratus vel licentiatus capessiverint et annos 30 habeant ²⁾. In substitutis etiam gradus doctoratus vel licentiatus requiritur; aetas 25 annorum sufficit ³⁾.

Graphiarii curiae supremae ante decem annos, gradum doctoratus vel licentiatus accepisse debent, et annum 35 complevisse; — quod ad substitutos, requiritur ut anno 25 majores sint. (vid. art. 86 l. 1.)

Mirum sane videtur quum substituti gra-

¹⁾ Art. 18 Wet op de Regt. Org.

²⁾ Gradus licentiatus hodie apud nos ignotus est. Cf. ea de re de Pinto in op. laud. pag. 91.

³⁾ Art. 64 legis landatae.

phiariorum senatus supremi disertis verbis
jubeantur, doctoratus vel licentiatus gradu
esse muniti, *accepto in aliqua academiarum
nostrarum*, antequam huic muneri praefi-
ciantur, eandem legem nihil hac de re sta-
tuisse neque quod attinet ad substitutos
graphiarorum tribunalis primae instantiae
neque quod attinet ad substitutos graphia-
riorum curiae provincialis.

Hunc vero gradum academicum et aetatem
etiam si quis habeat, nemo tamen hoc mu-
nere ornari potest, nisi etiam secundum ea
quae in art. 8¹⁾) legis fundamentalis conti-
nentur jura indigenatus gaudeat.

Jure Francico, et in graphiariis et in
eorum substitutis requirebatur praeterea ut
per biennium forum frequentassent cuius

¹⁾ »Tot alle andere bedieningen zijn al de ingezetenen,
»zonder onderscheid, benoembaar, welke geboren Neder-
»landers zijn, of hetzij door wetduiding, hetzij door
»Naturalisatie daarvoor gehouden worden.“

rei, quod praeceptum utilitate carere non facile quis dixerit, quin apud nos omissum esse miretur.

Ceterum in eligendo graphiario, me judge, magis rationem haberi oportet diligentiae, abstinentiae, alacritatis, celeritatis in actis concipiendis et fidei, quam juris scientiae ¹⁾; quam ob rem legibus Francicis quis nullo etiam gradu academico munitus grapharius legi poterat.

Nequaquam enim Graphiario licet ullum judicio ferendo adjumentum afferre, ne lati quidem judicii formulam concipere potest. Formula nempe haec vel ab ipso praeside, vel ab uno reliquorum judicum, cui hoc a

¹⁾ De Pinto o. l. § 33. ubi dicit: »Gegradueerd in regten toch behoeft de kantonregter niet te zijn. »Deze vrijheid klinkt inderdaad wonderling, te meer zonderling, wanneer art. 48 den doctoralen graad voor dert zelfs voor den *Substituut Griffier* bij eene regtbank, ofschoon grondige regtkennis voor dezen misschien geen onmisbaar vereischte is.” —

praeside mandatum est, *non vero a Graphiario* concipi debet, prouti hoc in specimine legis anni 1814 pro curiis provincialibus condenda, desertis verbis praescriptum erat¹⁾).

Graphiarius scilicet, cui judiciorum conceptio mandatur, facile aequitatem negligere ac laedere potest, quâ eum in perscribendis ritibus in sessionis libello (proces-verbaal) uti oportet: atque ita mox contra legis voluntatem auctoritatem quandam in judicum deliberationibus, sibi vindicabit. Summa ejus merita in eo sita sunt, ut maxima sit ejus cura atque diligentia in reorum dum a judice interrogantur confessionibus perscribendis, et in iis quae in tribunali aguntur accurate notandis, et ut promptus sit in tradendis sententiarum a judicibus latarum exemplaribus.

Nemo autem nominari graphiarius potest ejus tribunalis vel curiae in qua cognatus

¹⁾ de Bosch Kemper, Wetboek van Strafvordering II pag. 591.

ipsius aliquis judex sedeat; secundum articulum 10 legis de judiciis ordinandis, sic se habentem: » Bloedverwanten of aanverwanten tot den derden graad ingesloten, kunnen niet te zamen zijn raadsheeren, regters, ambtenaren van het openbaar ministerie en griffier in den Hoogen Raad, of in hetzelfde Hof, of in dezelfde Rechtbank. Indien de zwagerschap eerst mogt zijn ontstaan na de benoeming, zal de gene, die dezelve heeft aangegaan, zijn ambt niet kunnen blijven behouden, zonder vergunning van den koning. Deze wetsbepaling is niet toepasselijk op de substituut-griffiers." Unde sequitur graphiarium eodem jure quo ipsos judices, a partibus litigantibus recusari posse, si cognationis vel agnationis vinculo alteri litigantium junctus est ¹⁾.

¹⁾ Art. 30 en 32 Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

Ex his quae supra diximus graphiarios partem efficere curiae vel tribunalis cui adjuncti sunt, sponte jam sequitur

Iº. Id quod cavetur lege de Judiciis Ordinandis, art. 8, ubi haec leguntur verba:
 » De Leden van de regterlijke magt (met
 » uitzondering van de regters-plaatsvervan-
 » gers) kunnen niet tevens zijn advokaat,
 » procureur, notaris of solliciteur, of eenig
 » ambt bekleeden aan hetwelk eene vaste
 » wedde is verbonden. Zij zullen echter
 » tevens mogen zijn, leden van de stede-
 » lijke of gemeente-raden, leden en secre-

Henke, *Handbuch des Criminal rechts*, part. IV pag. 351. » Je wichtiger die Functionen des Gerichtsschreibers sind, und je gefährlicher eine pflichtverletzung desselben dem Angeschuldigten werden kann, ein desto gröszeres Interesse hat dieser Letztere, in den recusation desselben nicht mehr beschränkt zu seyn, als in der des Richters. Was von der ablehnung des Richters gilt, wird daher auch auf den Actuarius ausgedehnt, der nicht nur zugleich mit jenem, sondern auch allein aus angegebenen und bescheinigten genügenden Gründen recusirt werden kann.»

» tarissen van hoog-heemraadschappen, dijk-
 » en polderbesturen ¹⁾), curatoren van hooge
 » en andere scholen, leden van de commis-
 » sien van openbaar onderwijs of van alle
 » inrichtingen, welke niet als eigenlijk be-
 » zoldigde ambten kunnen worden be-
 » schouwd. In geval van twijfel of eenige
 » openbare betrekking van laatstgenoemden
 » aard met het lidmaatschap der regterlijke
 » magt bestaanbaar zij, zal zulks door den
 » Koning worden beslist;" etiam valere de
 graphiariis; quaeri autem potest num hoc
 articulo etiam intelligantur graphiariorum
 substituti; quod nullo modo negari posse vi-
 detur; a rege enim nominantur, sunt secun-
 dum legem de Jud. Ord. non miuus atque
 ipsi graphiarii, membra tribunalis; inservi-
 unt quidem graphiariis, sed tamen necessi-

¹⁾ Vid. G. W. Vreede, *Verhandeling over den Hoog-
gen Raad van Holland, Zeeland en West-Friesland*, in
het Jaarboekje van de Regterl. Magt voor 1840 pag. 27.

tale postulante iisdem muneribus, quibus ipsi graphiarii, fungi possunt eorumque vicarii esse. Iisdem igitur quoque oneribus, illi obnoxii sunt, nisi lege diserte aliter praescriptum est, uti in articulo 10 de Jud. Ord. ¹⁾.

Quamvis prohibetur lege nostra art. 8, supra jam memorato, quo minus aliquis duobus simul muneribus cum judicialibus tum regiminis publici fungatur, quippe quod repugnet cautionibus quae in magistratu requiruntur, tamen in evolvendo codice legum militarium nostro, anni 1814 reperimus munera quaedam, quae etsi nulla alia a se invicem magis diversa esse neque frequentius ansam peccandi imo fraudis dare possunt, tamen uni eidemque adhuc magistratui mandata sunt sub nomine Quaestoris delic-

¹⁾ Henke, *Handbuch des Criminalrechts* parte IV § 54 (von dem Gerichtsschreiber).

torum militarium (*Auditeur militair*). Huic enim magistratui mandatum est: *Primo* ut in omnia delicta quorum cura ei mandata est, coram Consilio militare inquirat ¹⁾, et *Secundo* ut Consilium militare in deliberationibus suae doctrinae copia adjuvet, simul officio Secretarii fungatur, itaque omnia quae agantur, in tabulis suis notet, atque adeo judicia lata, epistolas, aliaque concipiat, tandem omnia ea peragat, quae Secretario vel Ministro collegii judicum jure communi injuncta sunt ²⁾.

Hic igitur magistratus sustinet simul munus publici accusatoris, quo nomine curat ut civitatis commoda observentur, et ut leges aequabiliter applicentur; secundo loco Graphiarii ³⁾ quin tertio adeo loco, ei judici-

¹⁾ Vid. art. 296 sqq. van de Regtspleging bij de Landmagt.

²⁾ Art. 324 van de Regtspleging bij de Landmagt.

³⁾ Vid. Dalloz Dict. Gén. voce Greffier N°. 24.

orum latorum conceptiones creditae sunt, a quo officio et magistratus publici ministerii et Graphiarus in jurisdictione civili disertis verbis prohibentur ¹⁾). Itaque gravissima atque praecipua negotia in consilio militari, in patria nostra ab uno eodemque aguntur viro, unde sequatur necesse est, ut reus proprie non apud consilium militare accusetur, sed apud solum Quaestorem delictorum militarium, ita ut rei condemnatio vel absolutio prorsus in ejus sit potestate.

Longe abest ut his verbis significare velim, tale quid in patria nostra fieri; unice haec memoravi, ut indicarem, quaenam incommoda oriri possint, si uni eidemque magistratui plura munera committuntur, et simul ut demonstrarem quam sit necesse peculiarem Graphiarium adjungere conciliis militaribus ²⁾.

¹⁾ Vid. de Bosch Kemper, wetboek van strafvordering, II pag. 409.

²⁾ Vid. H. Reiger, *Proeve over de samenstelling en*

II°. Non magis quam ipsis judicibus licet Graphiariis emere vel quovis alio modo acquirere jura et actiones litigiosas, pertinentes ad competentiam ejus tribunalis, in quo munere suo funguntur; neque cum praesunt auctioni rerum mobilium, sibi comparare eas res, quae ipsorum ministerio venduntur¹⁾.

de competentie der Regtbanken voor de Landmagt etc :
Gron. 1842. pag. 151. »In burgerlijke strafzaken heeft
»de regter, die met de instructie is belast, krachtens
»zijn ambt geenerlei belang bij de veroordeeling van den
»beklaagde : doch de handhaver van het belang der wet,
»de vervolger des overtreders, de auditeur heeft krachtens
»die betrekking als het ware ambtshalve een belang in
»de veroordeeling des beklaagden, en daarom is het ge-
»vaarlijk de instructie aan den auditeur op te dragen en
»hem met den post van Griffier te belasten.“ Et quae
sequuntur in pag. 183. »Hierboven heb ik met een
»woord aangeduid het nadeel, hetwelk ontstaan kan uit
»de vereeniging van verschillende functiën in één' per-
»soon; en waarom zoude dan bij ons het voorbeeld van
»Wurtenberg, Zwitserland, Frankrijk en Napels niet
»worden gevuld, in alle welke landen een afzonderlijke
»griffier bij de militaire regtbanken werkzaam is?“

¹⁾ Merlin voce Greffier N°. 9. Art. 1504 et 1505 van het Burgerl. Wetboek, Art. 529 Wetb. van Burgerl. Regtsvord.

III°. Judices atque igitur graphiarii quoque, habitare debent in ea urbe, ubi constitutum est tribunal vel curia; — quod si non faciunt pro absentibus habentur ¹⁾. Et hoc praeceptum etiam pertinet ad substitutos, secundum legem de Jud. Ord. art. 15. Quin etiam sola habitatio non sufficit, sed domicilium ibi habere debent ²⁾. Non magis ac reliquis judicibus a domicilio suo abesse iis licet duitius octo dierum spatio, (feriarum tempore excepto) nisi venia impetrata praesidis collegii cui adjuncti sunt. Graphiarii autem tribunalis inferioris, hoc casu veniam implorare debent a praeside tribunalis primae instantiae ³⁾. Si vero diutius quam unum mensem abesse volunt, his magistratibus judicialibus, feriarum tempore excepto,

¹⁾ Cf. Staatsblad 1838, N°. 36.

²⁾ Art. 74 Burg. Wetb.

³⁾ Art. 6 van het Koninklijk Besluit van den 14 September 1838, (Staatsblad N°. 36.)

opus est *venia* data ab Administro Justitiae,
cui tamen iis hanc *veniam* dare non licet,
nisi praeside et magistratu ministerii au-
ditis ¹⁾).

Graphiarii eorumque substituti etiam cer-
tum accipiunt *salarium*, quod pro diversis
locis diversum est (Cf. tabulae pertinentes
ad articulos 36, 46 et 61 legis de Jud. Ord.).
Praeter illud *salarium vero*, mercedem etiam
accipiunt pro omnibus scripturis negotiisque
quae in munere suo pro partibus litigantibus
peragunt ²⁾. Olim quidem cujusque quam
traderent scripturae mercedem sibi retine-
bant, hodie vero pecuniam inde provenien-
tem debent ad aerarium referre, detracta ali-
qua parte minore, lege definita; nec iis li-
cket aliquid dono a partibus accipere, sub
poena concussionis. (art. 174 Cod. Poen.)

¹⁾ Art. 7 ejusdem decreti regis diei 14 Septembris
 anni 1838.

²⁾ Tarief van Justitiekosten en Salarissen in Burger-
lijke zaken, Titel 1. & 2.

Pro omnibus tamen hisce emolumentis, quae praesertim satis ampla sunt in tribunalibus primae instantiae, ubi plura graphiariorum negotia sunt, unde eorum munus hac contemplatione inter primaria judiciaria refertur, scribas quas eorum munus requirit constituere atque alere debent.

Graphiarii ut quivis alii judices, debent jusjurandum praestare, antequam munus suum adeant, et quidem graphiarii tribunalis inferioris illud jusjurandum praestant coram tribunali primae instantiae; illi qui adjuneti sunt tribunalibus primae instantiae coram curia provinciali; graphiarii tandem curiarum provincialium coram senatu supremo: — quamquam graphiarii sicuti eorum substituti qui huic curiae adscripti sunt, jusjurandum praestant Regi. Omnes vero reliqui graphiarii substituti illud praestant collegio ad quod pertinent; cuius juramenti verba universe pro omnibus magistratibus judiciariis ita con-

cepta sunt : » Dat zij getrouw zullen zijn
 » aan den Koning, en de Grondwet zullen
 » onderhouden en nakomen.

» Dat zij, middellijk noch onmiddellijk, on-
 » der welken naam of voorwendsel, tot het
 » verkrijgen hunner aanstelling aan iemand,
 » wie hij ook zij, iets hebben gegeven of
 » beloofd, noch zullen geven of beloven.

» Dat zij nimmer eenige giften of geschen-
 » ken hoegenaamd ¹⁾ zullen aannemen of

¹⁾ Antiquam formulam legimus apud Simon van Leeuwen. *Manier van procedeeren in Civile en Crimineele saaken*. Amsterdam 1739 pag. 331 : Uyt d'Instructie van den Hoogen Raad. » De Praesident, Raa-
 » den, Advokaat Fiscaal, ofte Procureur Generaal, Grif-
 » fieren, Substituyt-Griffieren ende Secretarissen van beyde
 » de Hoven, sullen geene giften, gaven of schenkagien,
 » nog door haar selven, nog door haare Huysvrouwen,
 » Kinderen, Familien, of yemand anders wie het soude
 » mogen wesen, directelijk nog indirectelijk, mogen ont-
 » fangen, genieten, nog profiteeren van eenige dingen hoe
 » kleyn ook dezelve souden mogen zyn, ook van eetbare
 » spyse of drank, ende dat van yemanden 't zy Steden,
 » Collegien, Personagien, of particuliere personen, die
 » sy weten Proces of regtsvorderinge voor de voorsz.
 » Hoven te hebben, ofte apparentlyk te sullen gekrygen,

» ontvangen van eenig persoon, welken zij
 » weten of vermoeden eenig regtsgeding of
 » zaak te hebben of te zullen krijgen, in
 » welke hunne ambtsverrigtingen zouden
 » kunnen te passe komen.

» Dat zij voorts hunne posten met eerlijk-
 » heid, naauwgezetheid en onzijdigheid,
 » zonder aanzien van personen, zullen waar-
 » nemen, en zich in de uitoefening hunner
 » bediening gedragen, zoo als brave en eer-
 » lijke regterlijke ambtenaren betaamt”¹⁾.

Jurisjurandi formula, quâ olim in Gallia

» ofte in welkers saken sy luyden als Raden sullen zyn ge-
 » requireert advys te geven, ofte apparentlyk gerequireert
 » sullen werden, het zy onder praetext van expeditie, of
 » andersints, hoedanig 't selve soude mogen wesen, ende
 » dat soo wel voor als naar de uytinge van den Processe
 » oft gegeven advysen... Ende sullen de voorsz. Praesi-
 » dent, Raaden, Advocaat-Fiscaal, ofte Procureur Gene-
 » raal, Griffiers, Substituyt-Griffiers ende Secretarissen,
 » alle jaars den eersten Regtdag na de vacantie van Kers-
 » misse, gehouden wesen hen selven voor de voorsz. Ho-
 » ven by eede te suyveren.” enz.

¹⁾ Art. 29 der Wet op de Regterl. Org.

utebantur graphiarii, quaeque ideo quod
praeter fidem regi et legi praestandam eti-
am ad ipsum illorum munus pertinet, prae-
ferenda esse mihi videtur; memoratu non
indigna visa est jureconsulto Carré¹⁾) Jura-
bant nempe illi » de bien et dûment exer-
» cer leur office, tenir secrets les ordonnan-
» ces et délibérations des cours, ne bailler
» procès, commission ni information aux ju-
» ges, qu'ils ne fussent distribués; n'expé-
» dier ni dépêcher requête que selon la dé-
» libération des dits juges; et que bien et
» dûment ils feraient les registres des expé-
» ditions qui se font èsdites cours, garderai-
» ent et observeraient les ordonnances.”

Sic etiam legimus jurisjurandi formulam,
qua utebantur in Germania graphiarii, tem-
pore Caroli Quinti²⁾) » Ich N. schwere, dass

¹⁾ Lois de l'organisation et de la Compétence etc.
tom II pag. 22.

²⁾ Cf. Peinliche Gerichts ordnung Carl's V, art. 5.
Heidelberg 1842, editore Zöpfli.

» ich soll und will inn den sachen das pein-
 » lich gericht betreffend, fleissig auffmercken
 » haben, klag und antwurt, anzeigen, arg-
 » kwon, verdacht, oder beweisung, auch
 » die urgicht des gefangen, und wes gehan-
 » delt wirdet, getrewlich auffschreiben, ver-
 » waren, unnd so es not thut verlesen, Auch
 » darinn keynerley geverde suchen und ge-
 » brauchen. Unnd sonderlich so will ich
 » Keyser Karls des fünfftten und des hey-
 » ligen Reichs peinlich gerichts ordnung und
 » alle sachen darzu dienende, getrewlich
 » fundern, und sovil mich berürt, hallten
 » Also helff mir Gott und die heyligen Evan-
 » gelia."

Quodsi temporis lapsu, dignitates, func-
 tiones et munera judicialia mutata sunt et
 jurisjurandi formulae conversae cum regi-
 minis formis, mansit necessitas jurisjurandi
 cum judicibus tum graphiariis.. » Jurabant
 nempe omnes, tam majoribus quam medio-

cribus, tam advenis, quam indigenis sine
ulla acceptione personarum, jus secundum
leges regni reddere" ¹⁾.

¹⁾ Carré l.l. tom. I. pag. 204.

C A P U T III.

DE GRAPHIARIORUM MUNERIBUS UNIVERSE.

Graphiarius generaliter ille dicitur magistratus, qui mandat scripto judicia vel alia quaecunque instrumenta, conservat tabellas (registers) repertoria aliaque acta ad jurisdictionem necessaria, et sententiarum a judicibus latarum exemplaria tradit, quibusvis potentibus ¹).

Secundum Jus Batavum novissimum, gra-

¹) Vid. Domat. *Droit public*. Liv. 2. tit. 5. Sect. I.
De toutes les fonctions, qui entrent dans l'administration de la Justice, il n'y en a point qui soient autant liés aux fonctions des Juges, que celles des Greffiers,

phiarii ii sunt magistratus qui acta judiciaria prouti Tabelliones sive Notarii acta inter homines privatos, scripto mandant. Hinc repetendum est olim Tabelliones saepius adhibitos fuisse ad ea munera judiciaria curanda quae hodie mandata graphiariis sunt ¹⁾).

Dalloz in *Lexico gener.* voce greffier N°. 24. » Les Greffiers" — inquit — » sont » chargés d'écrire, conserver et expédier les » actes du juge:" — Tribus his negotiis continentur ejus munera: quum praestare

» car ils doivent écrire ce qui est dicté où prononcé par les juges, et demeurer dépositaires des arrêts, jugements et autres actes, qui doivent subsister et en délivrer des expéditions aux parties : c'est leur seing qui fait la preuve de la vérité, de ce qu'ils signent. Ainsi après les fonctions des juges, celles des Greffiers sont les premières dans l'ordre de l'administration de la justice."'

Berriat Saint Prix, *Cours de Procédure Civile*, tom. I. pag. 66.

Grolman, Grundsätze der Criminalrechts Wissenschaft. II. § 44.

Cf. omnino Pigeau *la procédure civile* : tom. 2 cap. 44.

¹⁾ Vid. Oesterley, *Das Deutsche Notariat*, parte I. pag. 12.

debeat 1°. fidem eorum · quae tanquam a judicibus acta scripto mandat; 2°. integritatem eorum quae ab ipso in scri- niis asservantur; 3°. fidem eorum quae in munericis administratione recitat vel tanquam decretum judiciale evulgat. In his munericis fungendis est magistratus judiciarius sui juris nulli subditus, qui easdem praestare cautiones debet, quae in ipsis judicibus requiruntur, cuique varia privilegia non aliter quam judicibus tribuenda sunt. Quo igitur minus judicibus subest, eo magis etiam legislatoris voluntati satisfactum erit').

Quum graphiarius is magistratus sit, qui judiciorum acta litteris consignat, ejus absentia vel ineptia necessario nullitatem actorum affert (si nempe haec acta pertinent ad rei condemnationem vel absolutionem). Edictum regium quo graphiarii munera fere

¹⁾ Vid. Mittermaier, *Das Deutsche Strafverfahren*, I. § 39.

omnia describuntur, scilicet praeter officia quae ex ipso codice graphiariis mandata sunt, promulgatum est die 14 Septembris 1838 ¹⁾). Quam constitutionem quatenus graphiarios spectat, hic describendam esse existimavimus.

Art. 61. » Buiten de werkzaamheden aan den griffier bij de wet opgedragen, zijn zij belast met het beheer der griffie en met het bewaren der minuten, registers en stukken, alsmede der gelden en van het geldswaarde hebben-de papier en andere zaken of stukken, die ter griffie zijn overgebracht.”

» De verzamelingen van wetten en besluiten, alsmede de boekwerken ten gebruikte van het kollegie, worden insgelijks door hen bewaard.”

Art. 62. » In zaken waarin, volgens de

¹⁾ Staatsblad N°. 36. Reglement betreffende de wijze van eeds-aflegging der onderscheidene Regterlijke ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk van de Hoven en Reftbanken.

wet, de stukken ter griffie moeten worden opgezonden of nedergelegd, is de griffier verpligt om aan de ambtenaren van het openbaar ministerie, binnen vier en twintig uren kennis te geven van de ontvangst ter griffie der processtukken in strafzaken."

Art. 63. » Alleen de leden van het kollegie en de ambtenaren van het openbaar ministerie bij hetzelvē, zijn bevoegd om de processtukken, ter griffie berustende, te hunken huize te ontvangen, doch niet dan tegen behoorlijk reçu.”

» Echter mogen de minuten, registers en stukken aan het kollegie behoorende, alsmede de stukken van overtuiging, buiten de gevallen bij de wet bepaald, niet van de griffie worden verplaatst, dan ter inzage van het geheele kollegie, of, zoo het in kamers verdeeld is, van eene *geheele* kamer, en niet van een bijzonder lid of ambtenaar.”

Art. 64. » De griffier is verder belast met

het behoorlijk houden der rollen, alsmede der onderscheidene registers van het kollegie, en van het audientie-blad."

Art. 65. » Hij is verpligt om op de teregtzittingen van het begin tot het einde tegenwoordig te zijn, en aldaar de pen te voeren.

Art. 66. Hij is gehouden het kollegie of deszelfs bijzondere leden bij te staan in de gevallen, waarin de wet zulks vereischt; de expeditiën der akten worden door hem met behoorlijken spoed uitgereikt."

Art. 67. » De leden van het kollegie ontvangen van hem de noodige kennisgeving der teregtzittingen en andere bijeenkomsten, waarbij zij moeten tegenwoordig wezen."

Art. 68. » De griffier is verpligt de griffie open te houden op de uren door het kollegie te bepalen, en althans gedurende ten minste zes uren elken dag, de Zondag uitgezonderd. Op de dagen der teregtzittingen zal de griffie moeten geopend zijn

ten minste één nur vóór den aanvang der zelven."

Art. 69. » Bij onstentenis, afwezigheid of belet van den griffier, worden zijne ambtsbezigheden waargenomen door eenen substituut-griffier, volgens den rang van benoeming."

Art. 70. » De substituut-griffiers zijn aan den griffier in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt."

» De griffier verdeelt het werk tusschen zich en de substituut griffiers, gelijk hij zulks in het belang der justitie geraden oordeelt."

» Hij kan echter, zoo dikwerf hij dit goed vindt, zelf de werkzaamheden waarnemen, die hij bepaaldelijk aan eenen substituut griffier heeft opgedragen."

» Bij de *plegtige* teretzittingen en algemeene vergaderingen van het kollegie, zal de griffier in persoon tegenwoordig zijn."

Art. 71. » De griffier stelt de noodige klerken aan voor de griffie, onder goedkeuring van het kollegie, en ontslaat dezelve naar welgevallen. Niemand kan tot klerk worden benoemd, ten zij hij den ouderdom van 16 jaren heeft bereikt.”

Art. 72. » De klerken worden door hem onmiddelijk ontslagen en door andere vervangen, zoodra hij daartoe door het kollegie wordt aangemaand.”

Art. 73. » De klerken ter griffie zijn tot geheimhouding verpligt, en leggen daartoe den eed of de belofte af, in handen van den president van het kollegie. Zij mogen onder geen voorwendsel eenige giften of geschenken aannemen van hen, welke aldaar zaken te verrigten hebben, en zulks, noch voor het spoedig uitreiken van afschriften, noch om eenige andere redenen; wanneer zij zich hieraan schuldig maken, zullen zij onmiddelijk moeten worden ontslagen.”

Art. 74. »De griffier en substituut-griffiers zullen zich met hetgeen hun bij de wetten en reglementen is toegekend, te vreden houden; meer ontvangende, kan art. 12 der Wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der Justitie op hen van toepassing worden gemaakt, buiten en behalve de vervolging tot straf, zoo daartoe gronden zijn.”

Art. 75. »De griffier is persoonlijk aansprakelijk voor alle geldboeten, restitutiën, schade en onkosten, welke mogten voortvloeien uit de onregtmatige daden, verzuimen en onnauwkeurigheden van de door hem aangestelde klerken, behoudens zijn verhaal op hen, die zich daaraan mogten hebben schuldig gemaakt.”

Art. 76. »De presidenten der kollegiën hebben ten opzichte der griffiers en substituut-griffiers eene gelijke bevoegdheid, als hun bij art. 14 der Wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der Justitie ten

opzigt der raadsheeren of regters is toegekend."

Praeter ea quae huc usque memoravimus, aliqua etiam graphiario intercedit ratio cum aerario publico, si quidem pro expeditione judiciorum, aliorumque instrumentorum lege definitorum praeter insinuationem, tributum aliquod aerario est solvendum, quod venit nomine juris Graphei (*droit de Greffe*); cù jusque tributi exigendi cura graphiariis commissa est. Ratio ac modus hujus tributi solvendi describitur in lege diei 21 Ventôse anni VII et in legis additamento diei 22 Prairial anni VII ¹⁾.

Ex his itaque legibus perspicue patet, graphiarii munus ad haec tria potissimum spectare. 1°. Ministerium praebet tribunal vel curiae cui adjunctus est; 2°. Pertinet ad pri-

¹⁾ Rondonneau, *collection des lois françaises*, tom. III. ag. 257, 265 sqq.

vatorum utilitatem et 3°. ad aerarium publicum. — De singulis pauca videbimus in sectionibus sequentibus.

C A P U T IV.

DE MUNERE GRAPHIARII RATIONE HABITA
TRIBUNALIS VEL CURIAE CUI
ADJUNCTUS EST.

Quamquam ut in superioribus exposui, legibus prohibitum est quominus graphiarii ipsi lata judicia concipient, statim tamen in legibus nostris evolvendis patet, quam gravi momento legislator hoc munus aestimaverit. Graphiarii enim debent :

I^o. Scripto consignare cum judicia, quae in tribunali cui ipsi adjuncti sunt, lata sunt eaque subscribere, tum alia quae in iudicio peraguntur ¹⁾), neque potest unquam ju-

¹⁾ Art. 60, 61 et 62 Codicis de Methodo Procedendi

dex graphiarii functiones obire, nisi quando agatur de actionibus jurisdictionis voluntariae ¹⁾). Dignitas quippe judicis deprimeretur si ipse cogeretur scribae fungi munere ²⁾.

Praeterquam quod graphiariis commissum est ut lata judicia, actus judiciales, aliaque scripto consignent iis etiam cura injuncta est haec omnia diligenter atque magna cum fide asservandi; — neque iis licet quidquam e grapheo movere aut ullum originale instru-

in Caus. Civ. — Art. 217 Cod. de Meth. Proc. in Caus. Crim.

Grolman, *Grundsätze der Criminal rechts Wissenschaft*, pag. 439. »Der Actuario ist diejenige Gerichtsperson, welche die Verpflichtung hat, alle gerichtlichen Verhandlungen in gegenwart des gerichts, genau zu den acten zu verzeichnen und unter der Direction des Richters, die Expedition der Geschäfte zu besorgen, oder zu leiten.“

¹⁾ Carré, traité des lois d'org. I. II. pag. 31.

²⁾ Vid. Grolman, l.l. Note a. »Nie kann, wenn nicht eine solehe üble Verfassung ganz bestimmt Particularrechtlich gebilligt ist, das Actuariat von dem Richter, oder einem Schöppen zugleich geführt werden. Nach gemeinen Rechte kann dieses selbst nicht einmal in civilsachen geschehen.“

mentum (*minute*) aliis tradere : quod quum olim diserte interdictum esset, tanta cum sanctitate observari solebat ut contenderent ne judices quidem in consilio congregatos (*in raadkamer vergaderd*) protestatem habere petendi ut instrumenta sibi, in locum deliberationibus destinatum ducerentur ex grapheo, sed ad grapheum accedere deberent, si ea inspicere vellent¹⁾). Quod tamen hodie eum in modum temperatum est, ut tantum, non liceat instrumenta quae ipsius sint collegii, atque ea quae ad convincendum pertineant rerum, a grapheo abduci, nisi petitu totius collegii haec instrumenta inspicere cupientis, vel si collegium in concilia (*kamers*) divisum sit, totius concilii ; — grapiarii vero jubeantur tradere instrumenta ipsius causae in foro actae (*processtukken*), quae in grapheo asservantur, collegii judi-

¹⁾ Cf. Jousse, *Administration de la Justice*, tom. I. pag. 175. N°. 11.

cibus aut publici ministerii magistratibus hoc rogantibus atque testimonium accepti instrumenti (*reçu*) praebentibus ¹⁾). Quodsi vero graphiarius dolo vel culpa instrumenta ipsius fidei commissa subtraxerit incidit in poenam art. 174 Codicis penalnis sancitam.

II°. Accipiunt graphiarii acceptaque ad judicem referunt instrumenta vel actus, quos referre a lege jubentur, ut verbi causa actum, quo ob cognationem vel agnationem petitur remissio ad aliud tribunal (akte van verwijzing) ²⁾, actum recusationis (akte van wraking) ³⁾ vel denique in causa denegatae justitiae requisitionem ad judicandum graphiariis factam ⁴⁾). Omnino autem tenetur graphiarius accipere libellos supplices, signi-

¹⁾ Cf. art. 63 decreti regis 14 Septembris 1838, (Staatsblad, N°. 36). Art. 205. Cod. de Meth. Proc. in Caus. Crim.

²⁾ Art. 274 Cod. de Meth. Proc. in Caus. Civ.

³⁾ Art. 33 et 40 ejusdem Codicis.

⁴⁾ Art. 845 et 848 ejusdem Codicis.

ficationes (beteekening) et memorias quae dicuntur, judicibus offerendas, sed jubetur contra, accepta haec instrumenta in tabulas referre, quin etiam, casu art. 393 Codicis de Meth. proc. in Caus. Crim. scriptum testimonium reddere damnato, unde pateat se haec accepisse instrumenta ¹⁾). Quodsi haec scripta maledicta atque opprobria in judices vel graphiarium continent, tamen accipere eas jubetur, salva actione publica in convictioni auctores ²⁾.

III°. Adsunt judici delegato (regter commissaris) in omnibus negotiis perficiendis, quae ipsi a tribunali injunguntur. Ita verbi gratia in casibus, quibus testium interrogatio apud judicem delegatum praescribitur, hinc judice semper adesse debet grapharius, qui testium narrationes scripto consignet et scripto

¹⁾ Cf. Dalloz, *Dictionnaire Gén. de Jurisprudence*. Voce Greffier, N°. 32.

²⁾ Merlin, *Répertoire*. Voce Injure. N°. 10.

consignatus, subscribat¹⁾). Sic etiam in interrogatione super factis et articulis (verhoor over feiten en vraagpunten) ea quae judex delegatus interrogavit et a partibus relata sunt, scripto a graphiario consignari debent²⁾. Semper etiam adesse debet graphiarius, quum a judice rationes exiguntur ab eo, qui ob munus suum ad eas reddendas cogi potest, et in judiciis familiae erciscundae et communi dividundo (art. 695 sqq. Cod. de Meth. proc. in caus. civ.) nec non cum a judice domi suae interrogatur is, adversus quem cura sive interdictio bonorum petita est. (art. 493 ejusdem codicis). Sed non tantum in causis civilibus verum etiam in criminalibus, judici quaestionis adesse debet graphiarius, testes reumve interroganti, vel ad locum quendam, ubi caedes commissa vel incen-

¹⁾ Art. 109 et 111. Cod. de Meth. Proc. in Caus. Civ.

²⁾ Art. 243. Cod. de Math. Proc. in Caus. Civ.

dium factum est, se conferenti. Graphiarii enim in testium interrogationibus praesentia et e nostro et e Francico jure, legitima est cautio fidei narrationum (processen verbaal); adeo ut interrogatio a graphiario non subscripta irrita sit ¹⁾.

IV. Tandem grapharius multos debet libros confidere, qui ad jurisdictionem neces-

¹⁾ Vid. de Bosch Kemper. I.I. ad art. 59.

Mittermaier, *Das Deutsche Strafverfahren*, part. I. pag. 169. »Zur Gültigkeit eines Protocolles gehört die Gegenwart des Richters und Actuars, obwohl freilich die praxis mancher Länder bei Patrimonial Gerichten (freilich nicht zum Steile der Strafjustiz) sich mit der bloszen gegenwart des Richters begnügt, wenigstens wenn der Richter zugleich den Actuars eid geleistet hat, oder wenn ein Beysitzer mehr bei gezogen wird. Ohne das Daseyn, eines Landesgesetzes das eine solche Einrichtung erlaubt, kann aber diese Anomalie nie gerechtfertigt werden.“

Martin, *Lehrbuch*, § 45. »Nach dem Meiningische Gesetze von 12 Sept. 1832. art. 8. gehört der Richter und ein der Rechte kundiger Actuar zur besetzung des Gerichts. Nach dem Weimar. Gesetz. v. 13 April 1833 ist zur Besetzung der Gerichtsbank Richter und Protocollführer gefordert.“

sario requiruntur, atque etiam pluribus locis
in codice legum indicantur, quales sunt.

1°. Liber audientiae (*andientieblad*). Exemplar originale omnium judiciorum a graphiario vulgo chartae sigillatae (zegel) mandatur ') et vocabulo *Francico feuille d'audience* appellatur, Illae chartae versus cù jusque anni finem in unum volumen rediguntur.

2°. Liber productionis (register van productie) in quo inscribuntur actus et instrumenta quae in grapheo intra certum tempus lege definitum, produci debent, et judici remittuntur in iis causis, quae propter gravitatem et difficultatem, scripto aguntur (behandeling bij geschrift) ²). Hic liber propterea igitur confici debet, ut numquam in ejusmodi gravibus causis, ullum majoris

¹⁾ Cf. Art. 8 et 27. N°. 5. legis diei 3 Octobris 1843.
(Staatsblad N°. 47.)

²⁾ Art. 162—176 .Cod. de Meth. Proc. in Caus. Civ.

momenti instrumentum ad causam necessarium perire possit.

3° Liber oppositionis (register van verzet) in quo inscribi debent oppositiones contra judicium absente reo latum (vonmissen bij verstek gewezen) factae, vid. art. 85 cod. de Meth. proc. in caus. civ.

4° Liber, in quo inscribuntur petitiones ad nominandum judicem delegatum, ad distribuendam inter varios creditores summae partem ex debitoris bonis mobilibus provenientem et a judice definitam; (art. 481 cod. de Meth. proc. in caus. civ.)

5° Liber adjudicationis (register van toewijzing) in quo creditores petentes privilegiam admissionem, quinam in distributione pecuniae e debitoris bonis provenientis, potiores sint (regeling van voorrang), declarationes suas inscribere debent. Tribunal tum constituit judicem delegatum, qui deinde dictum suum declarationi creditoris subscri-

bit. (art. 552 codicis de Meth. proc. in caus. civ.) Is liber autem eum in finem adhibetur, ut cognoscatur, cujusnam creditoris procuratori jus persequendi competit.

6°. Liber, in quo inscribuntur sententiae praesidis in causis quae intra breve tempus dijudicandae sunt (kort geding). Hic liber disertis verbis praescribitur in art. 296 Cod. de Meth. proc. in caus. civ.

7°. Liber, in quo inscribuntur repudiationi successioni et declaratio haeredis, se cernere nolle, nisi sub beneficio inventarii; et renunciatio communioni ab uxore dissoluto matrimonio facienda ¹⁾).

8°. Liber, in quo inscribi debent pacta nuptialia, quibus futuri conjuges secundum articulum 194 codicis civilis, possunt recedere ab iis, quae de legitima bonorum communione praecipiuntur, (register van huwe-

¹⁾ Cf. art. 1103, 1070 et 188 cod. civ.

lijksche voorwaarden) art. 207 cod. civ. Non vero postulatur ut in hoc libro omnes matrimonii conditiones transcribantur, sed tantum ea pars, qua a legitima bonorum communione partim vel prorsus receditur. Jure Francisco haec divulgatio tantum requirebatur si alter vel uterque coniux mercaturaे operam dabat ¹⁾). At quum aliorum semper intersit matrimonii conditiones cognoscere, atque necessario, donec contrarium iis patuerit, praesumere debeant, communionem bonorum inter conjuges adesse, apud nos haec transcriptio ad aliorum etiam matrimonia, extendi coepit ²⁾).

¹⁾ Art. 67. Code de Commerce. »Tout contrat de mariage entre époux dont l'un sera commerçant, sera transmis par extrait, dans le mois de sa date, aux greffes et chambres désignés par l'article 872 du Code de Procédure civile, pour être exposé au tableau, conformément au même article. Cet extrait annoncera si les époux sont mariés en communauté, s'ils sont séparés de biens, ou s'ils ont contractés sous le régime dotal.”

²⁾ Cf. de Pinto, *Handleiding tot het Burg. Wetb.* II. § 117.

9°. Liber societatis mercatoriae (register van vennootschappen), in quo socii qui sub certo nomine se conjunixerunt, jubentur pactum hujus socieatatis vel totum inscribere vel ejus epitomen, dummodo haec epitome authentica forma sit concepta aut omnibus sociis subscripta; — dum socii *anonymae societatis* teneantur, tum pactum ipsum tum regis veniam ad hanc societatem ineundam hoc libro inscribere. (art. 23, 36 et 38 Cod. Merc).

10°. Liber jurium graphei, in quo grapharius inscribere debet singulis diebus, acta quae juri graphei subjecta sunt, expeditiones quas postulantibus tradere debet, natu-ram uniuscujusque expeditionis, numerum paginarum, nomina partium litigantium, men-tione simul addita ejus cui expeditionem tra-didit ¹⁾). — Hunc librum grapharius, quo-

¹⁾ Vid. art. 13 de la loi du 21 Ventôse an. VII.

tiescunque hoc petitur, exhibere debet ei officiali apud quem solvuntur pecuniae registrationis (ontvanger der registratie). Inservit autem hic liber ne graphiarii plus pecuniae petant quam secundum leges iis petere liceat ¹).

11°. Liber, in quo inscribuntur res gestae ad insinuandum instrumenta de navi aedificata (bijlbrief) vel vendita ²). Dum etiam graphiarii tenentur post declarationem dominii vel instrumenti exercitioonis (reeder cedulae) monere, jusjurandum vel affirmatio-nes eadem occasione requisita in art. 5 et 6 legis laudatae, exhibito instrumento na-vis aedificatae vel novissimae venditionis, rite praestita esse.

12°. Liber, in quo inscribuntur annota-

¹) Vid. art. 5 de la loi additionnelle à celle du 21 Ventôse an VII du 22 Prairial an VII.

²) Cf. art. 7 der Wet van 14 Maart 1819, (Staatsblad N°. 12.) Over de algemeene bepalingen op het stuk der Zeebrieven en Turksche paspoorten.

tiones provocationis ad senatum supremum (beroep in cassatie) tum a damnato vel ejus advocate vel procuratore, tum a publico ministerio, in grapheo institutae a tribunali sive curia ubi judicium latum est ¹⁾).

Graphiarius in suis libris omnia debere notare, quaecunque Ministerium publicum atque rei eorumve defensores in grapheo declarent, multi contendunt: — certe graphiario non licet judicare utrum declaratio in grapheo deposita legitima an illegitima sit. Ejus enim officium tantum eo pertinet ut summa fide exprimat ea, quae partes litigantes ipsi declaraverint ²⁾. Me tamen judice, graphiarius munere suo non tenetur ut causas notet *quare* haec illave declaratio fiat, nisi in iis casibus, in quibus lex jubet causas declarationi addi posse vel debere, uti in

¹⁾ Art. 389 Cod. de Meth. Proc. in caus. crim.

²⁾ de Bosch Kemper II pag. 341.

art. 89 et 120 Cod. de Meth. proc. in caus. crim. et 85 C. de M. Pr. in caus. civ.; quum vulgo is, qui declarationem faciat, secundum articulum 243 et 393 ejusdem codicis, in causis criminalibus, suae declarationis causas, si eas divulgere velit, in libello sap- plice debeat explicare. Vulgo autem graphi- ario non licet ulla provocaciones accipere nisi in grapheo, quia libros in quibus illae inscribendae sunt, e grapheo abducere ei non licet ¹): — quae tamen regula exceptio- nem patitur, si provocatio ad Senatum Su- premium a publico ministerio instituta, indi- canda est damnato, qui in vinculis versa- tur, quoniam hoc casu notatio hujus rei in carcere legi debet ²). Et quamquam non disertis verbis praescriptum est utrum decla-

¹) Cf. Art. 63 van het Reglement op den inwendigen dienst.

²) Art. 391 C. de M. pr. in c. crim. alin. 2.

ratio condemnati atque carcere inclusi in
grapheo, an in carcere debeat notari, quum
verba articuli 152 *ter Griffie* sensu juridico
tantum significant declarationem coram gra-
phiario fieri oportere, tamen nisi carcere aedi-
ficio graphei injunctus sit, magis vulgari con-
suetudini convenire videtur, ut graphiarium
se in carcerem conferat, ubi accipiat decla-
rationem, quam ut damnatus ad grapheum
deducatur atque ita cogatur, si hoc defen-
sionis beneficio uti velit, omnes hujus per
apparitores deductionis molestias subire.

Praeter libros supra a me memoratos, gra-
phiario injunctum est, ut accurate tabellas sta-
tistices (rollen) de causis tum poenalibus tum
civilibus intra certam periodum confiant.

Breviter itaque graphiarii muneribus ex-
plicatis operae pretium est varias percurrere
formulas, secundum quas antea in patria nos-
tra agere debebat, unde statim liquet, quan-
topere ejus munera sensim paulatimque auc-

ta sint ¹⁾), ita ut hodie graphiarii non solum ea pro lubetu partiri cum substitutis possunt ²⁾, sed ut iis etiam, praesertim tamen graphiariiis tribunalium (ArrondissementsRegt-banken) propter latum ipsorum munerum campum sit permissum, in rerum poenalium inquisitione et in interrogationibus in causis civilibus et mercatoriis, sui vicarium mittere scribam graphei, qui hanc ob causam a tribunali jurejurando obstringendus est, dummodo annum vigesimum tertium impleverit ³⁾). Quod tamen institutum, me judice, maxime improbandum est, quippe quod ansam praebere possit ad minuenda ea praesidia quae partibus tam agentibus quam defendantibus

¹⁾ Vid. Art. 9—11 der *Instructie voor den Hove van Holland.*

Groot placuat Boek. Cau en Scheltus III pag. 632.
Van Mieris. *Handvesten etc. der stad Leiden.* Instructie voor den griffier van 9 October 1668 pag. 239.

²⁾ Art. 70 Regl. op den inw. dienst.

³⁾ Cf. Art. 2 der wet van 26 Mei 1841 (Staatsblad N°. 18).

lex confirmabat per cautiones quas in gra-
phiario reperiebant; quo tamen instituto non
facile aliquis judicialis magistratus nisi gravi
coactus necessitate utetur.

C A P U T V.

DE MUNERE GRAPHIARIORUM QUOD AD PRIVATORUM UTILITATEM ATTINET.

Memoravimus in capite superiore, primarias functiones graphiario in tribunali vel curia cui adjunctus est, obeundas. Videamus nunc de iis quae magis pertinent ad privatorum utilitatem, et quidem :

I^o. Curare debet, ut quotidie ad grapheum aditus pateat ad minimum per spatum sex horarum, *exceptis diebus solis* ¹⁾, ita ut fa-

¹⁾ Vid. Clar. B. J. J. de Geer, *Regt van den Zondag*, in de *Nederlandsche jaarboeken voor Regtsgeleerdheid*

cultas detur cuivis volenti sine mora ea acquerendi instrumenta et exemplaria, quibus statim indiget. Secundum jus Francicum grapheum patere debebat quotidie per octo horas dumtaxat, exceptis tamen *diebus solis atque diebus festis*, ut disertis verbis statuitur art. 90 decreti imperialis diei 30 Martii 1808. Noster vero legislator sibi constare debuit hac in re ut tantum dies solis exciperet, quum etiam hoc solo die prohibitum sit quominus significationes atque acta judicialia¹⁾ fiant, nisi disertis verbis atque certis in casibus aliter hac de re constitutum est; Francico legislatore contra praeter dies solis festos etiam lege constitutos dies excipiente²⁾.

IIº. Quod ad exhibitionem exemplarium

en Wetgeving, van den Tex en van Hall anni 1845
pag. 229.

¹⁾ Cf. Art. 14, 601, 723 C. de M. P. in c. civ.
et Art. 179 Cod. Merc.

²⁾ Cf. Art. 63, 1037 etc. Code de Proc. civ. Art.
134, 162 Code de commerce.

judiciorum aliorumve instrumentorum, quo-
 rum graphiarius est depositarius, debet ea
 communicare cum iis, quorum commodum
 agitur eorumve heredibus aut jus habenti-
 bus. Pertinet huc praeter leges supra lau-
 datas tit. 6. lib. 3. Codicis de Meth. proc.
 in caus. civ. art. 839, ubi legitur. » De no-
 » tarissen en andere houders van minutens
 » of akten moeten daarvan tegen betaling
 » der kosten afschrift uitreiken, zoowel aan
 » de onmiddellijke belanghebbende personen
 » als aan hunne erfgenamen of regtverkrij-
 » genden : In geval van weigering, kunnen
 » zij daartoe veroordeeld worden, met ver-
 » goeding van kosten, schaden en intressen,
 » indien daartoe gronden aanwezig zijn, en
 » zelfs bij lijsdwang." Debent itaque gra-
 phiarii (nam hi intelliguntur verbis » ande-
 re houders van minutens of akten") omnibus
 quorum interest, sine ulla mora exhibere
 exemplar judicij alicujus aliasve instrumenti.

Verbis » *onmiddellijk belanghebbende personen*” multi intelligunt homines, qui instrumento quodam se aliqua re ligarunt, atque partes litigantes ita ut ii qui tanquam mandatarii pro aliis contractum quendam inierint aut de quibus in instrumento tantum mentio fiat, excipientur ¹⁾.

Haec vero definitio tantum in contractibus ineundis valet. In aliis autem actionibus, quae ab uno tantum homine (*eenzijdig*) suscipiuntur, quorum instrumentum originale (*minute*) servatur, ex. gr. in testamentis, omnes illi intelligendi his verbis sunt, qui ex eo jura acceperunt, vel saltem emolumenta percipere et commoda possunt e notitia rei de qua agitur. Sic tribunal primae instantiae Trajectinum judicio lato diei 6 Decembris anni 1839, legatariis petitionem concessit qua rogaverant ut sibi

¹⁾ Cf. Pigeau. *Code de procédure civile*, II pag. 346.
Carré, art. 340. Rogron, art. 835.

exemplar daretur testamenti, per quod haec legata iis data erant. Sententia tamen tribunalis, legatariis exemplar totius testamenti competere, diversis observationibus obnoxia videtur ¹).

Secundum articulum 838 Cod. de Meth. proc. in caus. civ. debent etiam graphiarii aliive actorum publicorum depositarii vel sine mandato judicis, eorum exemplaria tradere omnibus, qui illud requirunt, etiamsi commodum non directe, agitur. Hoc vero idem valet de exemplaribus judiciorum, quibus indigere possunt ii quorum res proprie non agitur sive ad demonstrandum argumen ta ab ipsis in causa quadam illata, a judicibus in alia causa esse probata, sive ob aliam quandam causam ²).

Verum hoc tantummodo valet de primo judicii vel instrumenti exemplari. Idem ve-

¹) Vid. *Regt in Nederland*, II pag. 340.

²) Cf. Pigeau. *Code de proc. civ.* III pag. 24.

ro non obtinet de secundo, quod neque notarii neque graphiarii tradere possunt, eidem parti cui jam antea exemplar exhibitum est, sine auctoritate Praesidis tribunalis primae instantiae, et nisi ii quorum res agitur, vocati sunt, quibus ita occasio praebetur hanc exhibitionem secundi executorialis tituli impugnandi ¹⁾).

Tandem quod ad exemplaria judiciorum attinet, debent haec in fronte ferre nomen regis, neque tradi possunt, nisi originale exemplar a judice et graphiario signatum sit; (art. 430 et 63 Cod. de M. Pr. in c. civ.). Contra facientibus poena constituta est, ut vel ad tempus vel in perpetuum a munere suo summoveantur, quum praeterea, si causae senticae adsint, fraudis peti possunt.

¹⁾ Vid. Art. 841 Cod. de M. Pr. in caus. civ.
Pigeau, tom. II pag. 249.

Carré, ad art. 844.

Oudeman. *Het Nederl. wetboek van Burg. Regisv. ontwikkeld.* III pag. 301.

III°. Graphiariorum opera etiam cernitur in exhibendis affirmationibus, partibus petentibus quae inservire debent ad causae suae persecutionem, sic exempli gratia extare vel non extare oppositionem contra sententiam vel appellationem ab illa, impletas esse adjudicationis conditiones, diem a curia appellationis esse constitutum, quo causa de novo judicetur: (art. 85, 86, 42, 432, 408 et 530 Cod. de Meth. Proc. in c. civ.).

Nonnulli etiam contendunt a graphiario testimonium dari debere, alimenta debitori incarcерato non esse consignata a creditore¹⁾; equidem non intelligo unde hoc sibi sumant, quum uti articulus 833 Code de Proc. Civ. sic etiam articulus 592 codicis nostri, loquatur tantum de captivorum custode testimonium illud exhibente non de graphiario.

IV°. Nonnulla aliquando ipsi conficiunt

¹⁾ Cf. Berriat Saint Prix. *Cours de proc. civ.* I pag. 65.

partibus instrumenta ut verbi causa, illud quo mandatum aliquod procuratori datum esse negatur (*akte van ontkentenis van regtelijke verrigtingen*) vel ut Galli dicunt (*acte de désaveu*), actum quo petitur remissio ad aliud tribunal vel curiam, quoniam plures judices absint sive quod excusatio iis data sit, sive quod recusati sint ob causas in art. 30 memoratas ¹⁾), non vero propter cognationis vel affinitatis vinculum, quod intercedit judicibus et adversario, uti lex Francica praescribit (art. 368 Cod. de Proc. Civ.), vel denique instrumentum quo quis unum ex judicibus ob causas lege definitas, recusandum esse censet (art. 263, 273 et 33. al. 2. Cod. de Meth. proc. in caus. civ.) ²⁾.

¹⁾ Oudem. o. l. part. I ad art. 273.

²⁾ Vid. Carré, ad art. 370 ubi dicit : »M. Commaille, tom. I pag. 413 et 414 N°. 236, dit que la demande doit être faite par requête déposée au greffe. Mais nous remarquerons, d'un côté, que l'art. 370, en disant que le renvoi sera proposé par acte au

V^o. In utilitatem privatorum apud graphiarios saepe deponuntur instrumenta quae ad alterive partium litigantium sunt necessaria. Sic verbi causa, partes secum invicem per grapheum communicant instrumenta, quorum inspectio rogata vel jussa est (*mededeeling of overlegging van oorspronkelijke stukken*); ita quoque apud graphiarios deponuntur judicia ab arbitris lata, et instrumenta quae falsi arguuntur. Vid. art. 148, 639 et 189 Cod. de Meth. proc. in c. civ.

VI°. Graphiariorum denique opera etiam cernitur in conservatione actorum et librorum, quae ad statum civilem pertinent.

» greffe, suppose le transport de la partie ou de son procurateur à ce greffe, où le greffier rédige l'acte qui contient la demande de renvoi. D'un autre côté, le tarif n'a point taxé la requête dont parle M. Commaille, et confirme au contraire, ce que nous venons d'établir, puisqu'on y trouve au 14e alinéa de l'article 92, un droit de vacation pour l'avoué qui aura assisté la partie, non pour déposer l'acte, mais pour y former la demande."

Primo. Unum scilicet exemplar libri qui acta status civilis continet, deponitur in grapheo tribunalis primae instantiae; simul quoque procurationes aliaque etiam instrumenta actis illis adjuncta ¹⁾). *Secundo.* Si aliquid addi oportet actis status civilis jam inscriptis et in grapheo custoditis, illud fieri debet a graphiario. art. 25 Cod. Civ. *Tertio.* Liber, in quo inscribuntur promulgationes ante nuptiarum celebrationem factae, deponitur finito anno et remanet in grapheo tribunalis primae instantiae. Unde si graphiarius, quod ad statum Civilem attinet, formas lege praescriptas non observaverit, non minus quam alii publicorum actorum depositarii, mulcta iis irrogatur, praeter resarcitionem dammi, quam praestare debent iis, quorum interest et si dolo aliquid mutaverint aut inseruerint actas, quod inseri non debuisset,

¹⁾ Cf. Art. 22 Codicis civilis.

incidit in poenam art. 145 et 192 codicis
poenalis sancitam ¹⁾).

¹⁾ Cf. Toullier. *Le droit civil Français* I § 312.
On a pourvu à ce que les formes prescrites fussent respectées, en établissant une responsabilité contre les personnes chargées de la tenue, de la garde ou de la surveillance des registres, c'est-à-dire, contre les officiers de l'état civil, contre les greffiers des tribunaux, et même contre les procureurs du roi dans les cas, par exemple, où ils contreviendraient aux dispositions de l'art. 49.

C A P U T VI.

DE MUNERE GRAPHIARIORUM RATIONE HABITA AERARIIS PUBLICIS.

Tandem reliquum nobis etiam est, ut graphiariorum consideremus munera, quatenus ad aerarium pertinent.

Non iis licet, nisi 50 florenis multari velint, neque iis quorum res agitur, neque ullis aliis tradere exemplaria acti vel lati judicii, quod subjectum est insinuationi, antequam instrumentum originale libris suis inscripserunt (*geregistreerd*) etiamsi tempus, intra quod haec insinuatio obtinere debet, nondum praeterlapsum sit; quae multa

solvi debent praeter insinuationis ipsius
 solutionem. Latorum vero judiciorum, quae
 secundum legem 22 Frimaire anni VII,
 insinuationi subjecta non sunt, nullum pos-
 sunt graphiarii exemplar exhibere, vel aliam
 quamcunque descriptionem aut notam con-
 fectam tradere, nisi illud rite sit insinuatum¹⁾.
 Sic etiam prohibentur ullum instrumentum
 depositi loco accipere, nisi illud in acta
 publica insinuatum sit, ante depositionem.
 Ipsi graphiarii praeterea tenentur a partibus
 litigantibus exigere summam et eam aerario
 solvere, quae insinuationis causa eorum
 instrumentorum exigitur, quae in grapheo
 vel judicio conficiuntur, vel exemplarium
 eorum actuum qui insinuatione non indi-
 gent; exceptis judiciis et actibus adjudica-
 tionis, de quibus sufficit, graphiarios magis-

¹⁾ Vid. Art. 29, 40, 42 sqq. de la loi du 22 Frimaire an VII.

tratum insinuationi praepositum certiores facere, jura insinuationis (le montant des droits de l'enregistrement) nondum esse soluta¹).

Quum jam antea locuti simus de alio quodam tributo, quod graphiariis exigendum est a partibus litigantibus, praeter insinuationem et quod venit nomine *juris graphei* (*griffieregt*), indicandum nobis nunc superest quibus occasionibus hoc percipiatur.

Primo. Quum causa oranda in tabula ad hoc destinata inscribitur (mise au rôle) : —

Secundo. Pro actibus qui ab ipsis graphiariis rediguntur et transcribuntur : —

Tertio. Pro iis instrumentis ac judiciis, quorum a graphiariis exemplaria traduntur²).

Graphiarii autem ne ab illis, qui instrumentis indigent, hoc nomine majorem, quam

¹⁾ Cf. Art. 37 de la loi du 22 Frimaire an VII.

²⁾ Vid. Art. 2 de la loi du 21 Ventôse an VII,

par est, exigerent summam, in articulo 23 legis laudatae, constitutum est, ut possint illi magistratus neque alia, juris graphei nomine petere, quam quae lege definita sunt, neque ullam exigere mercedem pro descriptionis et exhibitionis celeritate (droit de prompte exhibition) sub poena 100 francorum et destitutionis. Ita curia cassationis die 16 Maji 1806 decidit, ut graphiarius qui exemplaria tradidisset, quae non in quavis pagina continerent viginti lineas et in quavis linea acto vel decem syllabas incideret in poenam art. 23 statutam, quandoquidem alia exegisset jura quam quae lege concessa sunt¹⁾.

Sie etiam in utilitatem privatorum statutum est, ut nihil possint graphiarii exigere pro iuquisitione actuum celebratorum vel iudiciorum latorum intra annum, neque eorum

¹⁾ Merlin, in voce greffier N°. 14.

actuum quorum exhibitio rogatur, art. 14 legis diei 21 Ventôse anni VII¹⁾). Quod si vero sive majorem, quam lex concedit exegerit summam graphiarius sive pro iis, quae nulla mercede praestari debent, a partibus pertinentibus aliquid extorserit, non tantum ut diximus a tribunali munere suo destitui potest, sed incidit etiam, si dolo vel fraude versatus sit, in poenam art. 174 Codicis Poenalis, statutam.

Quae de triplici graphiariorum munere disserenda haberem, haec igitur sunt. Satis ex hisce intelligitur, quamquam hoc argumentum leviter tantum perstrinximus, quam varie et difficilia graphiarii habenda sint munera, adeo ut non tantum summa vitae integritas, probitas ac honestas, verum etiam insignis prudentia et legum peritia requirantur in hoc magistratu.

¹⁾ Cf. Tarief van justitie kosten, art. 23—i—.

enigst radikalisch. Widerstand ist so gewiss nicht
etwas zu lernen. (V. LXX und Psalms 1. 12) Wenn
dieser Widerstand der Götter und der Menschen gegen den
Gott Gottes ist, dann ist es verständlich, dass
der Mensch nicht ohne die Macht Gottes
oder ohne die Macht Gottes' Dienstes zu überleben
würde. Es ist daher die Pflicht, die Macht Gottes
zu erkennen und sie zu danken.

THESES.

quando venisse il tempo di farlo, non avendo
grado di leggerlo ogni giorno. Dopo che
essa cominciò a leggere, scoprì subito

che aveva un gran talento per la poesia, e
per questo le diede il nome di **Rosa**, e
spesso chiamava soltanto "Rosa" quando
parlava di lei, e quando si parlava di
lei, essa rispondeva a questo nome,
e anche i suoi amici, e i familiari, preferivano
chiamarla così, e subito, con tutto l'ammira-

zione, la chiamavano **Rosa**. E così, dopo
essere stata per qualche tempo a scuola, Rosa
era diventata una bellissima ragazza, e
conosceva tutte le poesie che erano state
scritte, sia da uomini, che da donne.

Il giorno dopo, quando era già tornata
a casa, e aveva finito di fare i compiti
di scuola, e di pulire la casa, e di fare
tutto quel che doveva fare, si sentì bussare
alla porta.

« Chi è? » chiamò Rosa, e sentì una voce
che diceva: « Sono io, tua madre. »

Rosa si voltò, e vide sua madre che
veniva verso di lei.

T H E S S.

I.

Jure Romano, non solum venditori, verum etiam emtori ultra dimidium laeso, agere licet ad contractum rescindendum.

II.

Uxor in jure classico, propriam actionem de moribus mariti non habere, contra Wächter (*über Ehescheidung* p. 170) defendimus, nec obstat leg~~e~~
39 ff, (*soluto matrimonio dos quem admodum*).

III.

Juri gentium naturali adversatur navium praeda-

—
toriarum usus et falsa sunt argumenta quibus istius
instituti utilitas commendari solet.

IV.

Improbanda mihi videtur conjunctio muneris graphiarii consilii militaris, cum officio ejus qui delicta militaria persequitur (*auditeur militair*); quippe quae diversae naturae uni eidemque viro commissa munera, facile injuriae ansam praebere possint.

V.

Non assentior iis, qui dicunt societatem mercatoriam (*Handelmaatschappij*) in patria institutam, magna cum industriae, tum mercaturaे nostrae afferre commoda.

VI.

Usum machinarum generi humano magis prodesse quam nocere, contendimus.

VII.

Usufructuarius fructus demum jure petit ab illo

inde tempore, quo, inventarium confectum est jure
Neerlandico.

VIII.

Ex articulo 1405 Cod. Civ. actio ad resarcitionem
etiam continet aestimationem doloris et deformitatis
per cicatrices etc.

IX.

Si in casu malignae desertionis, domicilium rei
ignotum est, in jus vocari debet secundum normam
in articulo 4. №. 7 Cod. de Meth. proc. in caus.
civ. praescriptam.

X.

Mercator non est, qui nullo adhuc negotio mer-
catorio gesto, tantum ad ea gerenda paratus est.

XI.

Postrema art. 58 Cod. Merc. verba secum ferunt,
quod in causa consociationis ad participandum par-
ticeps alter contrahendo alterum non obliget, et ter-

tius tantum competit actio adversus eum quo cum
egerunt. Haec doctrina jure novo demum sancta,
ex natura illius societatis sequitur quippe quae ra-
tione tertii est res inter alios acta, et nulos in jure
effectus producit externos. *Add. a. 1679 et 1318*

Cod. Civ.

XII.

Cambium proprium (*een orderbriefje*) secundum
art. 208. Cod. Merc. profectum a non mercatore,
neque rem mercatoriam spectans, nihilominus legi
mercatoriae subjectum est.

XIII.

Falsa est sententia legislatoris Gallici statuentis,
infanticidium cogitari non posse, nisi diu meditatum.

XIV.

Qui foetum mortuum sine consensu magistratus
sepelivit, ex art. 358 Cod. Poen. puniri non potest.

XV.

Recte mihi videtur dixisse Carnot ad art. 434

Cod. Poen, №. 4. » *L'incendie de sa propre chose*
» *ne pourrait donner lieu à aucune poursuite, s'il*
» *n'en était résulté aucun dommage à autrui.*”

XVI.

Optime praecepit Feuerbach, *Revision*, pag. 28.
» *Unter den Rechten des Oberhaupts giebt es ein*
» *Recht, welches das Begnadigungsrecht heisst. An*
» *diesen Theil der oberherrlichen Gewalt, wende sich*
» *der Verbrecher, von diesem Forum der Gnade*
» *und nicht des Rechts, suche selbst der Richter eine*
» *Lossprechung der Strafe zu bewirken; so bleibt der*
» *Richter in seinen Schranken und es wird die Bil-*
» *ligkeit nicht auf Kosten der Gerechtigkeit befrie-*
» *digt.*”

the same time, the author of the book, who
had been educated at the University of
Paris, had a good knowledge of Latin.
The author's name was Jean de Meung,
and he was a member of the Order of
Preachers. He was born in Paris, and
died in 1307. He was a very learned
man, and wrote many books, but he
is best known for his work on the
"Quaestiones de Anima". This work
is a commentary on Aristotle's "De Anima".
In this work, Jean de Meung discusses
the nature of the soul, and the relationship
between the soul and the body. He also
discusses the concept of the immortality
of the soul. Jean de Meung's work
is considered to be one of the most
important works on the philosophy of
the soul in medieval Europe.